

Захваљујемо госпођи Иванки Ђорђевић-Расповић што је припремила и "Аналима" на располагање ставила аутобиографске забелешке свога деде, професора Андре Ђорђевића, као и асистенту Милану Париводићу, на чију је иницијативу ова кратка аутобиографија dospela у Уредништво "Анала".

Текст преносимо без икаквих интервенција.

ИЗ БЕЛЕЖНИЦЕ ПОК. АНДРЕ ЂОРЂЕВИЋА

Рођен сам у Крагујевцу, 28. Марта, 1854. год.

Пошао сам у школу на Чисти понедељак, 1860. год. Први разред свршио сам у Крагујевцу, код Мијајла Јовановића, учитеља, који се доцније запопио.

Други разред учио сам такође у Крагујевцу, код Атанасија Филиповића, учитеља, на само месец два дана, јер ми се отац преместио у Ваљево, за судског рачуновођу.

Други разред осн. шк. продужио сам у Ваљево код Антонија Петровића учитеља, но како се овај убрзо преместио и школа остала без учитеља то нам је свима та шк. година пропала.

Идуће шк. год. 1862-3., учио сам други разред код Срећка Поповића, учитеља и свршио.

Трећи разред свршио сам код Мијајла Николића учитеља.

А четврти код Радомира Јовановића, ђакона и учит. а доцније окр. проте у Ваљево.

Августа, 1865. год. отац ми је премештен у Лозницу за рачуновођу судског.

Последње године у Ваљево много сам преписивао у окр. суду, код оца. Нарочито сам писао молбе сељацима Управи Фондова и писао процене, по упутству очевом.

У путу за Лозницу, у септ. 1865., отац ме остави у Шапцу код Светозара Бановића, б. суд. писара, на стану и храни (2# месечно), да учим онд. полу-гимназију.

При крају 1866. год. отац ми изгуби службу. Мати ми се с братом и сестром била већ доселила (у Августу) у Шабац.

Учећи туђу децу свршим 2. 3. и 4. разред гимн. (1869.)

У августу 1869. дође ми ујак из Ћуприје те матер, брата и сестру пресели у Београд а ја останем у Шапцу за недељу дана да ми ђаци, које сам преко ферија учио, испит положи.

Дошав у Београд к матери затичем их све у кући Маче Џанге за Зереку, где су стан набили (1# месечно)

Пети и шести разред гим. свршим у Београду (1871 год.)

Издржавао сам се преписивањем. Између осталог, преписао сам богословима 8 ком. осмогласника, по 30 пр. чар. табак.

За време шк. одмора 1871 радио сам у Мин. војном, као диурниста, по 4# месечно. Ја сам први инвентар књижнице Министар. војном тада написао.

У В. Школу, у правни факултет, уписао сам се Септ. 1871. Тада сам од татора Књаза Милана почео добијати помоћ, по 2# месечно. Тако је трајало до Августа 1875. За време школовања у В. Ш. поред благодејања државног (3 #) и потпоре Књ. Милана (2 #), зарађивао сам код Јове Филиповића адв., по 2 # и више месечно.

2) 27. Јула 1875. постављен сам за практиканта суда вар. Београда

1) О Св. Сави 1876. добио сам прву награду Књ. Милана, у друштву с Милутином Марковићем, за кривични темат: Развитак Кривичн. Права.

При крају Фебруара 1876. одвео сам болесну матер и сестру у Ћуприју к баби и ујаку.

Мати ми је умрла, други дан Ускрса 1876. у Ћуприји, а 11 дана пре умрла јој је мати, моја баба Перка. - Отада је сестра моја Маца код ујака.

Брат ми је већ тада био у в. Академији питомца у коју је ушао у Септ. 1873. пошто је свршио I. год. Техн. Факултета.

За време првог рата 1876. год. у Августу будем послат од стране војне власти у Јагодину, да помажем у раду среског писара ср. белничког. Ту сам био на раду само 10 дана, а затим ме је узео у Ниш, Никола Ђорђевић, врш. дуж. окр. нач. Ту сам остао до Марта 1877. год. - Од њега сам добио уверење о раду, какво ни један чиновник није добио. По савету његову још 3-4 месеца раније предао сам молбу Радивоју Милојковићу Министру унутр. дела да ме прими за полнц. писара. Никола је у више маха, писао президијалу тога ради, али Радивоје не даде.

Из Јагодине пред Ускрс 1877. дођем у Београд у варошки суд на редовну дужност.

Почетком 1878. преместим се по молби за практ. у Минист. Правде.

Ту сам махом радио на Концепту и у архиви.

При крају Фебруара дође ми брат Тоша, из рата, као болесник, да се лечи у војној болници. Разболео се био 11 Дец. 1877. од запаљења плућа на Пандиралу. Отуда је транспортован у Књажевац, из Књажевца у Параћин, а одавде дошао у Београд. Овде је лежао до 13. Апр. 1878. (в. четвртак) када је у 4 сата по подне умро. Сахрањен је на В. Суботу, код Палилулске Цркве. Гроб сам му градио (за 20 #) и камен подигао.

У Мају (18) 1878. изиђе распоред чиновника мин. правде, за ослобођене крајеве. Тада будем постављен за писара в. Судије у Нишу с платом од 250. талира.

31. Јан. 1879., од писара вар. Судије, будем указом постављен за II писара окр. нишког суда. Радио сам као пријавник, и интаб. протоколата.

9. Фебр. 1881. год. уважена ми је оставка, јер сам се био уортачио с Тутуновићем адв. на 1/4 део. - То сам учинио зато, што сам био дужан 150. #., јер ми је прва жена, с којом сам се венчао 20 Јуна 1880. год. умрла 17. Окт. исте год. па због свадбених и погребних трошкова сам се задужио.

С Тутом сам радио до 21 Јула 1881. год. под којим сам даном враћен у држ. службу, за писара II кл. у Мин. Правде.

Услед написаног стечаја за питомце за правне науке, будем изабран и ја с Ник. Капетановићем.

10. Јан. 1882. дам по други пут оставку и одем у Париз. У Париз сам освануо 1882.

У Јуну добијем право да ванредно полажем испит из прве године Правног Факултета и у новембру испит положим.

Тада уђем у другу годину као редован ђак. Свршим другу и трећу годину (17. и 18. Јула 1884 год.), и 29. Јула стигнем у Београд.

21. Окт. 1884. будем постављен за проф В. Школе.

12. Септ. 1884. испросима тајно, а 20 Окт. јавно Мицу, ћер Јоце Пр. Стевановића, мога негд. начелника мин. правде.

2. Дец. 1884. отворио сам предавања из Римског Права.

20. Јануара 1885. венчао сам се с Мицом.

17. Нов. 1885. родила се Љубица, у кући Стане Коларчетовице.

30. Јула 1887. родио се Богдан, у кући мога таста на Шанцу.

16. Јан. 1889. отпутовао сам с Јов. Ђајом одавде за Атину, да изучимо онд. закон изборни. У Атини сам провео 19 дана. Били смо у аудијенцији код Краља Ђорђа I. - Он ме је одликовао Орденом Спаситеља III степ. - то ми је прва декорација.

Из Атине одемо у Цариград. Провели смо 5 дана па преко Софије вратимо се у Београд.

Под 21. Феб. 1889. одликовао ме је Краљ Милан Таков. Крстом III степ.

17. Фебр. 1889 год. родила се Анђа, у нашој кући.

Кућу смо саградили од Априла-Окт. 1888. - Уселили смо се у њу 2. Нов. 1888.

Плац је купљен од Марка Ђурковића инж. за 320 #. - Зидање куће и зида до комшије Стојана учитеља, стало је 12.400 дин.

Маја 1891. год. звао ме је Краљ Милан да ми саопшти: да ме је изабрао за професора Краља Александра да му предајем Енциклопедију Права.

Предавања сам отпочео Септембра 1891. год. У Јануару 1892. је Краљ испит положио.

24. Септ. 1891. родила се Ружица.

У Јануару 1893. год. заступао сам оболелог Др. Ник. Крстића, као професора Краљевог, и довршио предавања из Грађ. Зак. и Грађ. Поступка. Испит је био 31 Марта 1883. (1)

После значајног Првог Априла, наставио сам предавања (4. Апр.) из Прав (2) Зак. и Стечај. поступка до Петровадна.

18. Маја 1893. год. изабран сам за посланика народног за вар. Београд.

У октобру 1893. год. кад је Краљ Александар био на састанку с оцем у Абацији, донео ми је потпук. Илија Ђирић писмо од Краља Милана у коме ми благодари за посвету моје књиге: "Систем прив. права".

Од тог доба сам често ишао, и дању и ноћу, Краљу Александру, на његове позиве.

Пред Божић је смерао да промени радик. Кабинет и да повери владу Светомиру. Но то се размимоишло.

9. Јан. 1884. год. дошао је Краљ Милан у Београд и Сава Грујић због тога да оставку.

12. Јан. 1884. образован је кабинет Ђ. Симића, у који сам ушао као министар правде.

НЗ. 2. Авг. 1893. одликован сам белим Орлом V. ст. као проф. Краљев.

21. Марта 1894 образован је кабинет Свет. Николајевића, у који сам ушао као Министар Просвете.

1893. год. одликован сам II степ. Таков. Крста.

Кабинет Светомиров дао је оставку 14. Окт. 1894. - Одликован сам том приликом орденом Св. Саве I. степена.

30. Окт. 1894. постављен сам за Начелника прве класе (7.000 дин.) у Министарству просвете.

А 2. Нов. исте године враћен за проф. В. Шк.

(1) Овде је А. Ђорђевић погрешно, очигледно треба да стоји: 1893. г.

(2) Ово је нечитко написано, тако да може да буде: крив.

16. и 17. Нов. прављена ми је демонстрација од стране Ђака В. Школе.
11. Окт. 1897. ушао сам у Кабине г Др. Владана Ђорђевића као министар просвете.
19. Фебр. 1898. г. одликован сам орденом Белог Орла IV. ст. што сам измирио владике Николаја и Димитрија са митрополитом Инокентијем и владиком Савом и Милентијем. Тада сам одбио *саветништво* које ми је Краљ понудио.
2. Авг. 1898. г. одликован сам Таков. Крстом I ст.
10. Окт. 1898. постављен за држ. саветника и задржат за министра просвете.
11. Апр. 1899 одликован сам III ст. Милоша Великог.
10. Фебр. 1900. отпутовао сам за Беч ради операције очију. Др. Фукс оперисао ми је 22. Фебр. лево око у санаторијуму Löw а 28ог. десно. - тј. извадио оба сочива.
14. Априла вратио сам се у Београд,

Препис текста завршила у Четвртој недељи Ускршњег поста 1993. год. Иванка Ђорђевић-Распоповић, унука Андре Ђорђевића

Напомена преписивача:

- Пок. Андра Ђорђевић овде завршава свој дневник (кратак опис свога живота), мада је живео још пуних 14 година и добио још једно дете - сина Бошка, 1903. године.

- Од 1900-те године А. Ђорђевић се повукао са државне позорнице, а од 1904. год. из политичког рада уопште.

- Умро је 22. октобра 1914. године у Крагујевцу.